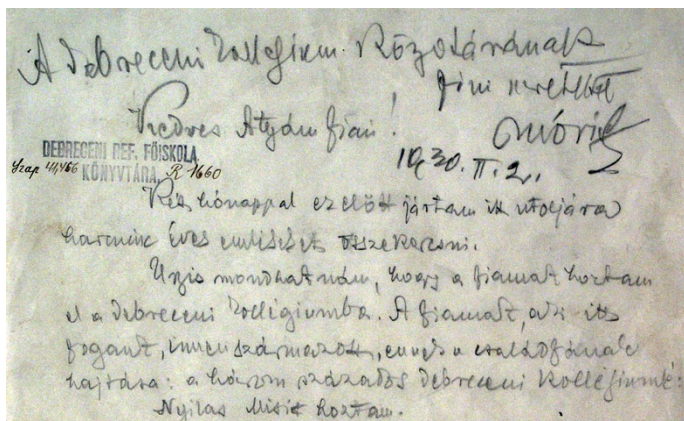

NYILAS MISI KOLLÉGIUMA V.

A debreceni diákélet megjelenítése Móricz regényében

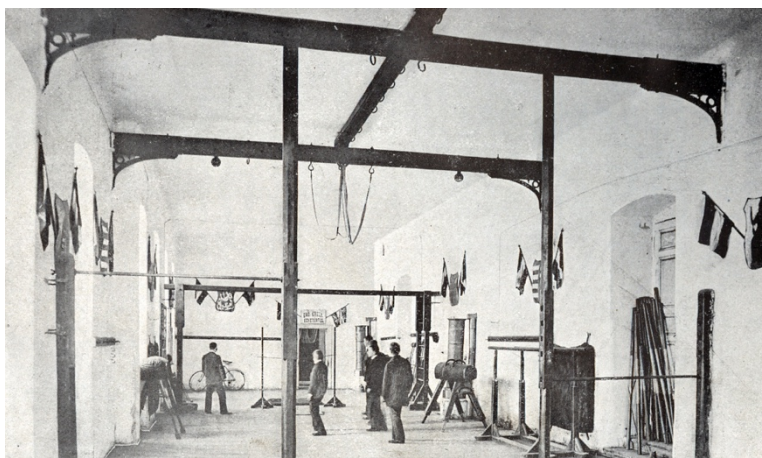
Köztudott, hogy Móricz írásművészetének a szigorú tárgyyszerűség az egyik legszembevetőbb vonása, s ettől a Légy jó mindhalálig című regényében sem tér el. Móricz Zsigmondnak mindig a keze ügyében volt a notesza, amibe, mint egy fotográfus, akkurátusan jegyezte élményeit, s azok rendre belekerültek regényeibe. A Légy jó mindhalálig is szinte szociografikus pontossággal jeleníti meg a 19. század utolsó évtizede Debreceni Kollégiumának mindennapjait. A regény első fejezetében tárgyyszerű leírást kapunk a Kollégium „nagy, komor, négyszögű épület”-éről, a „sivatag folyosók”-ról, „az udvaron álló ménkő magas jegenyekákocok”-ról. A diáknyelvben ekkor még coetusként élő diákszoba közepén „nagy asztal áll, fiókjainak első oldala zöldre van festve, mint maga az asztal.” A „19. számú coetusban” hét ágy van:

Móricz ajánló sorai a Kollégium Nagykönyvtárána, 1930. február 2.

„három-három egymással szemben... a főoldalon, a hetedik pedig keresztbe az ajtó kisebb falán.” Az ágy mellett tartja ki-ki saját ládáját személyes holmijaival. A szobában ezeken kívül két ivóvíztartó „cserépkorsó”, egy cserép mosdótál, egy cirokseprű és egy, a folyosóról fűthető henger alakú vaskályha található. A diákélet további helyszínei (tanterem, tornaterem, az étkezőként szolgáló konviktus, az első és a hátsó udvar, folyosók, lépcsőházak, az imateremként működő Oratórium) és a Kollégium környéki külső helyszínek (Emlékkert, Fűvészkert) leírása szintén mind-mind teljesen élethű.

Mindezt az író lányának, **Móricz Virágnak** a mű színpadi változatához írott bevezetője is alátámasztja: „Életrajz és regény fonódik egybe a Légy jó mindhalálig-ban. Minden igaz benne, de dúsabb, magasabb igazság, mint amit ő megért debreceni kisdiaák korában... Szerette Debrecent, holtig, szenvedélyesen, szigorún, egy gyermek ábrándos honvágyával... Elvezetett a kollégiumba, ahol a második évben lakott, felvitt a millió láb koptatta tölgyfa lépcsőn a coetusba, megsimogatta az öreg kályhát, úgy kacagott, a könnye kicsordult. Hogy simogatta szerelmes kollégiumát! Az udvart, ahol valaha langamétát játszott, a ládát, mely mögött tán még mindig ott van Böszörményi bicskája. Letelepedett velünk a lépcsőre és elmesélte, hogy ették itt a felibe tört dinnyét a kisdiaákok. Aztán bejártuk a régi útjait, voltunk a Harmathy bácsi boltjában, ahol az első könyvet vette, a Csokonait, voltunk a Fűvészkertben, a Nagyerdőn...”¹

A Kollégium tornaterme Nyilas Misi korában, az Ókollégium északi szárnyának földszintjén (mai sportpálya mellett).

¹ Móricz Virág: Nyilas Misi sorsa, Előszó Móricz Zsigmond légy jó mindhalálig című drámájához, Művelt Nép Könyvkiadó, Budapest, 1954, 4.